

نقش روان‌بندهای ناسازگار اولیه و دین‌داری، در پیش‌بینی تعارض زنانشویی زنان متأهل

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۲/۰۵ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۱/۱۹

عباس‌علی هراتیان^۱، مسعود جان‌بزرگی^۲، مرگان آگاه‌هریس^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی نقش روان‌بندهای ناسازگار اولیه و پایبندی مذهبی، در پیش‌بینی تعارض زنانشویی است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه زنان متأهل استان سمنان در سال ۱۳۹۳ بودند و نمونه ۳۹۱ نفری پژوهش با نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان در این پژوهش به پرسش‌نامه‌های روان‌بندهای ناسازگار اولیه (YSQ-SF)، پایبندی مذهبی (IRAQ) و تعارض زنانشویی (MCQ-R) و دموگرافیک محقق ساخته پاسخ دادند. جهت بررسی فرضیه‌های پژوهش، از روش‌های آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که رابطه نمره کل و مؤلفه‌های روان‌بندهای ناسازگار اولیه و پایبندی مذهبی با تعارض زنانشویی، معنادار بوده ($p < 0/01$) و مؤلفه‌های بریدگی و طرد، پایبندی مذهبی و دوسوگرایی مذهبی، توان پیش‌بینی تعارض زنانشویی را دارند ($R^2 = 0/352$). در نظر داشتن این متغیرها، موفقیت بیشتری را برای خانواده‌درمانگران و مشاوران پیش از ازدواج، فراهم خواهد نمود.

واژگان کلیدی: طرح‌واره، روان‌بندهای ناسازگار اولیه، تعارض زنانشویی، پایبندی مذهبی، دین‌داری.

۱. دانشجوی دوره دکتری، گرایش روانشناسی عمومی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ایران. (نویسنده مسئول)
Email: a.haratiyan@gmail.com

۲. دانشیار روانشناسی بالینی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ایران.
Email: psychjan@gmail.com

۳. استادیار روانشناسی سلامت، دانشگاه پیام‌نور، مرکز گرمسار، ایران.
Email: Agah.mojgan@yahoo.com

۱. مقدمه

خانواده، اولین پایه‌گذار و مهم‌ترین عامل رشد شخصیت، ارزش‌ها و نگرش‌های انسان است (سپهریان‌آذر، و قلاوندی، ۱۳۹۰). نخستین جوانه‌های ارتباط انسان‌ها در حریم خانواده پدیدار می‌شود و بهترین خاستگاه روابط سالم، خانه و خانواده است (منجری، شفیع‌آبادی، و سودانی، ۱۳۹۱) که هسته اصلی آن رازن و شوهر تشکیل می‌دهد (احمدی، نوایی‌نژاد، و اعتمادی، ۱۳۸۵). هرچند تجربه سطوح مختلفی از تعارض، اختلاف نظر و رنجش در تعاملات زوج‌ها امری بدیهی و غیر قابل اجتناب است (استیوبر، ۲۰۰۵)، یکی از مشکلات شایع در دنیای امروز، تعارض‌ها و درگیری‌های زناشویی است (فرح‌بخش، و دیگران، ۱۳۸۵).

از نظر کیکالت‌گلاس^۱ و دیگران (۱۹۹۳)، تعارض زناشویی از ناهماهنگی زن و شوهر در نوع نیازها و روش ارضای آن، خودمحوری، اختلاف در خواسته‌ها، روان‌بنه‌های رفتاری و رفتارهای غیر مسئولانه نسبت به ارتباط زناشویی و ازدواج آغاز می‌شود. دولانگ^۲ (۲۰۰۷) معتقد به این واقعیت است که افراد مختلف، اهداف متفاوتی از ازدواج دارند؛ به این معنا که ازدواج را فرصتی برای جبران ناکامی‌ها و یا موقعیتی برای تأیید باورهایشان می‌دانند. چنانچه این نیازها در زندگی مشترک برآورده نشود، موجب احساس ناامیدی در روابط و شکست نهایی خواهد شد (خسروی، سیف، و عالی، ۱۳۸۶). گلدنبرگ^۳ و گلدنبرگ^۴ (۱۹۹۸) معتقدند تعارض درون فردی تجربه شده ممکن است به تعارض بین فردی در ازدواج تبدیل گردد (قمری، ۱۳۸۸). براساس دیدگاه رشدی یونگ^۵ و لانگ^۶ (۱۹۹۸) نیز تعارض هنگامی رخ می‌دهد که همسران در مراحل قابل پیش‌بینی و غیر قابل پیش‌بینی رشد، به ویژه در چرخه زندگی خانوادگی استرس را تجربه نمایند (سعیدی، بهرامی، و اعتمادی، ۱۳۸۵). یانگ^۷ (۱۹۹۰) از این تجربه‌های منفی اولیه، با عنوان «روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه»^۸ یاد می‌کند. به باور یانگ (۱۹۹۰) روان‌بنه‌های ناسازگار

1. Steuber, K.R

2. Kiecolt-Glaser, J.K

3. Dulong, J

4. Goldenberg, H

5. Goldenberg, I

6. Young, M.E

7. Long, L.L

8. Young, J.E

9. Early maladaptive schemas

اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خودآسیب رسان و ساختارهای شناختی عمیقی، شامل باورهای درباره خود، دیگران و محیط اند که از ارضا نشدن نیازهای اولیه به ویژه نیازهای هیجانی در دوره کودکی سرچشمه می گیرند (دائمی، و جان بزرگی، ۱۳۹۰). از نگاه یانگ (۱۹۹۰)، این روان بنه ها، اطلاعات مربوط به رابطه بین فرد و محیط را تحریف و افکار خودکار منفی را فعال می کنند و نگرش ها و پردازش شناختی نابهنجار را در پی دارند و بنا بر عقیده استالارد^۱ (۲۰۰۷) بر حافظه، شناخت، احساسات، قوای جسمانی و روابط بین فردی فرد اثر می گذارند (دائمی، و جان بزرگی، ۱۳۹۰).

برخی تحقیقات حوزه زناشویی (مانند میلر^۲، و توماس^۳، ۱۹۹۵؛ استلیز^۴، ۲۰۰۴؛ برادبری^۵، فینچام^۶، و بیچ^۷، ۲۰۰۸) نشان داده اند که روان بنه های ناسازگار اولیه، پیش بینی کنندگان قدرتمندی برای ناسازگاری ها، تعارض های زناشویی و طلاق اند. البته یانگ و گلووسکی^۸ (۱۹۹۷) دریافتند که در روابط کنونی زوجین نیز روان بنه هایی شکل می گیرند؛ چنانکه در روابط زناشویی آنها، نیازهای روان بنه های اولیه برآورده نشوند و یا روان بنه های اولیه با روان بنه های کنونی ناهماهنگ باشد، موجب تعارض میان همسران می شود.

پژوهش ها رابطه مثبت و معنادار روان بنه های ناسازگار اولیه با طلاق (یوسفی، و دیگران، ۱۳۸۹)، خشونت و پرخاشگری زناشویی (کرافورد^۹، و رایت^{۱۰}، ۲۰۰۷؛ مسمن مور^{۱۱}، و کوتز^{۱۲}، ۲۰۰۷)، ناراضیتی زناشویی (یوسفی، و دیگران، ۱۳۸۹؛ یوسفی، و دیگران، ۱۳۹۰) و رابطه منفی و معنادار روان بنه های ناسازگار اولیه با صمیمیت زناشویی (ذوالفقاری، فاتحی زاده، و عابدی، ۱۳۸۷؛ پانس^{۱۳}، ویلیامز^{۱۴}، و آلن^{۱۵}، ۲۰۰۴)، همسرگزینی

- 1 . Stallard P
- 2 . Miller, G.E
- 3 . Thomas, B.N
- 4 . Stiles, O.E
- 5 . Bradbury, T
- 6 . Fincham, F
- 7 . Beach, S
- 8 . Gluhoski, V.L
- 9 . Crawford, E
- 10 . Wright, M.O
- 11 . Messman-Moore, T.L
- 12 . Coates, A.A
- 13 . Ponce, A.N
- 14 . Williams, M.K
- 15 . Allen, G.J

موفق (خسروی، ۱۳۸۶)، روابط عاشقانه (گافی^۱، ۲۰۰۹) و رضامندی زناشویی (مختاری، ۲۰۱۲) را تأیید می‌کنند.

از دیگر متغیرهایی که در تعامل با باورهای هسته‌ای^۲ و روان‌بندها است، دین‌داری است؛ زیرا با وجود اختلاف نظرها در تعریف دین و دین‌داری، این نکته ثابت است که آنها از باورهای هسته‌ای، ارزش‌ها و تجربیات انسانی حکایت دارند (ورگان^۳، ۲۰۱۰). به اعتقاد پارک^۴ (۲۰۱۲) دینداری همانند سازه‌ای چند بُعدی بر باورهای کلی و هسته‌ای تأثیر می‌گذارد و ممکن است به ایجاد باورهای هسته‌ای درباره رویدادهای زندگی نیز بپردازد (دالمن^۵، ووندکریک^۶، ۲۰۰۰). دین را می‌توان روان‌بنه کلی شناختی دانست که راهنمای افراد در چگونگی درک جهان اطراف، واکنش‌ها و رفتارهای زندگی روزمره است. دین، در جایگاه روان‌بنه، اجازه می‌دهد تا افراد به تفسیر محرک‌های محیطی بپردازند، عناصر گمشده را بیابند، شکاف‌های شناختی و هیجانی را پر کنند و با استفاده از این ابزار هوشمند، به ساده و کوتاه شدن فرایند حل مسأله بپردازند (هاسلی، ۲۰۰۶).

در دو دهه اخیر و با گسترش مباحث مربوط به روان‌شناسی، دین با نقش مثبتی که در سالم‌سازی و کامل‌سازی انسان و ایجاد جامعه‌ای سالم رو به رشد دارد، توجه بسیاری از روان‌شناسان را برانگیخته است (عسگری، ۱۳۸۸). دین می‌تواند در جایگاه نظام پیچیده اجتماعی، بر رفتار و بازخوردهای مهم از جمله برنامه‌ریزی، خانواده، کار، چگونگی تفسیر زندگی روزانه و برداشت از امور مختلف تأثیر بسزایی داشته باشد (روحانی، ۱۳۸۷). بسیاری از دانشمندان، مشکلات روان‌شناختی را در ارتباط با دورافتادگی انسان‌ها از دین می‌دانند و معتقدند دین‌داری اثر بحران‌های شدید زندگی را تعدیل می‌کند (غرابی، ۱۳۸۷). به نظر مصباح یزدی (۱۳۸۰، ج ۳) دین، مجموعه‌ای است از باورهای قلبی و رفتارهای عملی متناسب با آن باورها.

1. Gaffey, K.J
2. Core beliefs
3. Verhagen, P
4. Park, C.L
5. Daaleman, T. P
6. VandeCreek, L
7. Haseley, J. L

بخش قابل توجهی از پژوهش‌ها به بررسی رابطه دینداری و متغیرهای حوزه زناشویی پرداخته‌اند. این تحقیقات، رابطه مثبت و معناداری بین دینداری با رضامندی زناشویی (منجری، و دیگران، ۲۰۰۶)، سازگاری زناشویی (احمدی، و دیگران، ۱۳۸۵)، ثبات ازدواج (کال^۱ و هیتون، ۱۹۹۷)، تقدس‌نگری نسبت به ازدواج (ماهونی^۲، و دیگران، ۱۹۹۹)، تعهد زناشویی (رابینسون، ۱۹۹۴)، کارکرد خانواده (عبدالله‌پور، و دیگران، ۱۳۸۸)، کیفیت ازدواج (هانت^۳، و کینگ^۴، ۱۹۷۸)، عملکرد ازدواج (سالیوان، ۲۰۰۱)، همدلی زناشویی (اسنو^۵، و کاپتن^۶، ۱۹۹۶)، صمیمیت زناشویی و مهارت حل تعارض (باتلر^۷، استات^۸، و گاردنر^۹، ۲۰۰۲) و نیز رابطه‌ای منفی و معنادار با احتمال طلاق (بوت^{۱۰}، و دیگران، ۱۹۹۵) و تعارض زناشویی (لطف‌آبادی، ۱۳۸۴) یافته‌اند.

درباره نقش واسطه‌ای دینداری بین روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و ناسازگاری‌های ارتباطی (از جمله ناسازگاری زناشویی)، راسین^{۱۱} (۲۰۰۵) با مطالعه دویست دانشجوی دوره کارشناسی نشان داد که مقابله دینی، میانجی تأثیرگذاری بین روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و رفتارهای منفی و ناسازگاری در روابط است. ولز^{۱۲} (۲۰۰۷) نیز در مطالعه ۱۲۹ دانشجو نشان داد که بین روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه با سازگاری تجربه‌شده در روابط و رفتارهای مثبت، رابطه منفی و معناداری وجود دارد. ضمن اینکه معنویت‌گرایی، می‌تواند نقش میانجی بین روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و خلق و خو و سازگاری در روابط را ایفا نماید.

با توجه به آنچه گفته شد، این پژوهش در پی اثبات این فرضیه است که روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه با پایبندی مذهبی همسران و تعارض زناشویی رابطه معنادار دارند و بخش

- 1 . Call, V. R.A
- 2 . Heaton, T.B
- 3 . Mahoney, A
- 4 . Robinson, L.C
- 5 . Hunt , R.A
- 6 . King , M.B
- 7 . Sullivan, K.T
- 8 . Snow , T.S
- 9 . Compton , W.C
- 10 . Butler, M. H
- 11 . Stout, J. A
- 12 . Gardner, B. C
- 13 . Booth, A
- 14 . Racine, C.T
- 15 . Wells, N.D

معناداری از واریانس تعارض زناشویی را پیش بینی می کنند.

۲. روش

در پژوهش حاضر که از نوع توصیفی است، از روش همبستگی استفاده شده است. جامعه پژوهش، کلیه زنان متأهل ساکن استان سمنان در سال ۱۳۹۳ بود. با توجه به آمار ارایه شده از سوی مرکز آمار ایران، سرشماری عمومی نفوس و مسکن در پایان سال ۱۳۹۰، تعداد زنان متأهل استان سمنان، ۱۸۶۳۵۸ نفر است. با توجه به ماهیت این پژوهش و حجم جامعه مورد نظر، براساس جدول کرچسی^۱ - مورگان^۲ (بیابانگرد، ۱۳۸۴) حجم ۳۸۴ زوج کافی بود. نمونه مورد پژوهش با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای^۳ گردآوری شد. در مرحله اول، چهار شهر (دامغان، شاهرود، سمنان و گرمسار) از شهرهای استان سمنان به صورت تصادفی انتخاب شد. سپس در هر شهر پس از انتخاب تصادفی دو محله اصلی، پس از فراخوان، به صورت تصادفی از میان داوطلبان، افرادی برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند.

۲-۱. ابزار گردآوری اطلاعات

۲-۱-۱. فرم کوتاه پرسش نامه روان بنه های ناسازگار اولیه^۴

این فرم در سال ۱۹۹۸ توسط یانگ برای اندازه گیری پانزده روان بنه ناسازگار اولیه ساخته شد و از ۷۵ ماده تشکیل شده است. در پژوهش والر^۵، میر^۶ و آنین^۷ (۲۰۰۱) اعتبار مقیاس براساس آلفای کرونباخ برای کل آزمون، ۰/۹۶۴ و ضرایب بازآزمایی بین ۰/۵ تا ۰/۸۲ در جمعیت غیربالینی به دست آمد. ضمن اینکه روایی واگرا، ۰/۹۰ و همگرایی ۰/۸۵ حاصل شد. در ایران، پژوهش آهی، محمدی فروبشارت (۱۳۸۶) که برای بررسی روانی و اعتبار فرم کوتاه مقیاس یانگ (فرم ۷۵ سؤالی) بر روی دانشجویان انجام شد، نشان داد که پایایی پرسش نامه به دو شیوه آلفای کرونباخ و بازآزمایی به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۷۶ بود. همچنین همبستگی مناسب با

1. Krejci, R.V

2. Morgan, D.V

3. multistage random sampling

4. YSQ-SF: Young Schema Questionnaire: Short Form

5. Waller, G.

6. Meyer, C

7. Ohanian, V

پرسش‌نامه نشانه‌های اختلالات روانی (SCL-۲۵) نشان داد این پرسش‌نامه دارای اعتبار سازه کافی برای استفاده در جامعه دانشجویی ایران است. این ابزار خودتوصیفی، دارای پاسخ‌های لیکرتی شش درجه‌ای (کاملاً غلط=۱ تا کاملاً درست=۶) است. آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه در پژوهش حاضر، ۰/۹۴ به دست آمد.

- فرم تجدیدنظرشده پرسش‌نامه تعارض‌های زناشویی^۱:

این پرسش‌نامه ابزاری ۵۴ پرسشی است که برای سنجیدن تعارض‌های زن و شوهری است. این پرسش‌نامه، هشت بُعد از تعارض‌های زناشویی را می‌سنجد که عبارتند از: کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزندان، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر، و کاهش ارتباط مؤثر. آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه روی گروهی ۲۷۰ نفری برابر با ۰/۹۶ و برای هشت خرده‌مقیاس آن، از ۰/۳۳ تا ۰/۸۹ به دست آمد. برای هر پرسش، پنج گزینه در نظر گرفته شد که بین یک تا پنج نمره به آنها اختصاص داده شد. حداکثر نمره کل پرسش‌نامه، ۲۷۰ و حداقل آن ۵۴ است. (باقرثانی، و دیگران، ۱۳۸۷) آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه در پژوهش حاضر، ۰/۸۹ به دست آمد.

۲-۱-۲. پرسش‌نامه پایبندی مذهبی^۲:

این پرسش‌نامه براساس گزاره‌های قرآن کریم و نهج‌البلاغه (خطبه همام) درباره ویژگی‌های مؤمنان ساخته شده است. جان بزرگی (۱۳۸۸) پس از دریافت روایی محتوا از سوی کارشناسان و تحلیل داده‌ها، این پرسش‌نامه را دارای سه خرده‌مقیاس یافت: پایبندی مذهبی، ناپایبندی مذهبی و دوسوگرایی مذهبی. او با استفاده از روش تحلیل عاملی مشاهده کرد که پایایی کل آزمون، معادل ۰/۸۱۶ است. پایایی هریک از مقیاس‌های پایبندی مذهبی، دوسوگرایی و ناپایبندی مذهبی به ترتیب ۰/۸۷۸، ۰/۶۸۷، ۰/۷۲۵ و میانگین پایایی همه خرده‌مقیاس‌ها ۰/۷۶۳ است. پاسخ‌ها به شکل لیکرتی است که ضمن ارایه نمره هر عامل، نمره کلی پایبندی نیز قابل محاسبه است که با معکوس کردن سؤال‌های گویه‌های مربوط به عامل اول و دوم به دست می‌آید. آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه در

1 . MC -R: Marital Conflict – Revised

2 . Religious Adherence Questionnaire

پژوهش حاضر، ۷۸/۰ به دست آمد.

پس از کسب رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان، جلب اطمینان آنان در محرمانه ماندن اطلاعات ایشان و امکان دریافت نتایج، با توجه به معیارهای ورود (مدت ازدواج یک تا پانزده سال، تأهل فعلی، دامنه سنی ۱۸ تا ۴۰ سال و امضای رضایت‌نامه برای شرکت در پژوهش) تعداد پانصد پرسش‌نامه توزیع شد که پس از حذف پرسش‌نامه‌های ناقص، اطلاعات ۳۹۱ شرکت‌کننده با نسخه ۱۸ نرم‌افزار SPSS تحلیل شد.

۳. یافته‌ها

در جدول شماره «۱»، ماتریس همبستگی میان نمره کل روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و پنج حوزه آنها یعنی، پایبندی مذهبی و زیرمقیاس‌های آن و نمره کل تعارض زناشویی ارائه شده است. همان‌گونه که در جدول نیز دیده می‌شود، میان نمره کل روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه با نمره کل تعارض زناشویی به طور معنادار، رابطه مستقیم با شدت متوسط وجود دارد. $(P < 0/01$ و $r = 0/468$). همچنین همبستگی معنادار میان هر یک از حوزه‌های روان‌بنه‌ای با تعارض زناشویی در دامنه‌ای بین $r = 0/221$ تا $r = 0/521$ بیانگر رابطه مستقیم و ضعیف تا متوسط میان تعارض زناشویی با هر یک از این مؤلفه‌ها است.

از طرفی، میان نمره کل پایبندی مذهبی با نمره کل تعارض زناشویی، رابطه معنادار، معکوس و با شدت متوسط به دست آمد ($P < 0/01$ و $r = -0/460$). هر یک از زیرمقیاس‌های پایبندی مذهبی نیز با نمره کل تعارض زناشویی، دارای همبستگی معنادارند که جزییات آن در جدول شماره «۱» آمده است.

همچنین در این جدول نشان داده شده که نمره کل پایبندی مذهبی با نمره کل روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه دارای همبستگی معکوس، معنادار و با شدت متوسط است ($P < 0/01$ و $r = -0/505$). پنج حوزه روان‌بنه‌ای نیز با نمره کل پایبندی مذهبی دارای همبستگی منفی با شدت ضعیف تا متوسط در دامنه $r = -0/233$ تا $r = -0/498$ در سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ می‌باشند. به جز حوزه بازداری و فزون‌گوش به‌زنگی که ارتباط معناداری با زیرمقیاس پایبندی مذهبی ندارد، هر یک از زیرمقیاس‌های پایبندی مذهبی

نیز با حوزه‌های روان‌بنه‌ای دارای همبستگی معنادارند.

جدول شماره ۱: ماتریس همبستگی میان روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه، پایبندی مذهبی و تعارض زناشویی

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱. محدوده بریدگی و طرد	۱										
۲. خودگردانی و عملکرد مختل	**./۶۵۷	۱									
۳. جهت‌مندی دیگرسو	**./۵۶۸	**./۵۳۷	۱								
۴. بازداری و فزون‌گوش به‌زنگی	**./۵۱۴	**./۴۱۸	**./۴۳۲	۱							
۵. محدودیت‌های مختل	**./۵۱۰	**./۴۹۰	**./۴۰۰	**./۵۴۱	۱						
۶. نمره کل روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه	**./۸۸۸	**./۸۴۲	**./۷۱۴	**./۶۹۴	**./۷۱۲	۱					
۷. پایبندی مذهبی	**./۲۶۸	**./۱۶۲	**./۰۴۸	./۰۳۷	**./۱۸۶	**./۱۹۴	۱				
۸. دوسوگرایی مذهبی	**./۴۷۳	**./۴۱۱	**./۲۶۰	**./۲۷۴	**./۴۵۰	**./۴۹۷	**./۱۶۴	۱			
۹. ناپای‌بندی مذهبی	**./۳۸۴	**./۳۰۹	**./۲۲۰	**./۱۲۷	**./۴۳۶	**./۳۹۳	**./۳۸۶	**./۵۸۳	۱		
۱۰. نمره کل پایبندی	**./۴۸۶	**./۴۱۰	**./۲۷۱	**./۲۳۳	**./۴۹۸	**./۵۰۵	**./۲۹۷	**./۹۱۱	**./۸۶۷	۱	
۱۱. نمره کل تعارض زناشویی	**./۵۲۱	**./۳۳۸	**./۳۰۴	**./۲۲۱	**./۳۴۱	**./۴۶۸	**./۳۴۲	**./۴۲۲	**./۳۹۴	**./۴۶۰	۱

*P. < ۰/۰۵, **P. < ۰/۰۱

نکته: برای بررسی توان پیش‌بینی، پس از بررسی مفروضه‌های تحلیل رگرسیون، از جمله نرمال بودن توزیع نمرات بر اساس نتایج آزمون کولموگراف اسمیرنف^۱ ($P < ۰/۰۵$)، استقلال خطاها با توجه به مقدار عددی آزمون دوربین-واتسون^۲، خطی بودن رابطه میان متغیرهای پیش‌بین با توجه به رسم نمودار پراکنش و عدم وجود هم‌خطی چندگانه با توجه به شاخص‌های ضریب تحمل (تولرنس^۳) و عامل تورم واریانس (VIF)^۴، از تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شده است.

در جدول شماره «۲» نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام برای پیش‌بینی تعارض زناشویی از روی پنج حوزه روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه (محدوده بریدگی و طرد، محدودیت‌های مختل، جهت‌مندی دیگرسو، بازداری و فزون‌گوش به‌زنگی، خودگردانی و عملکرد مختل) ارایه شده است. همان‌گونه که در جدول نیز مشاهده می‌شود، از میان مؤلفه‌های مذکور، حوزه‌های

1. Kolmogorov-Smirnov test

2. durbin-watson

3. tolerance

4. variance inflation factor

بریدگی و طرد، محدودیت‌های مختل، بازداري و فزون‌گوش به‌زنگي و خودگردانی و عملکرد مختل، توانایی پیش‌بینی تعارض زناشویی را دارند. نسبت‌های معنادار F بیانگر آن است که متغیرهای پیش‌بین از قدرت تبیین خوبی برخوردارند ($P < 0/01$).

جدول شماره ۲: تحلیل رگرسیون گام به‌گام به منظور پیش‌بینی تعارض زناشویی از روی روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و پایبندی مذهبی

مدل	SS	df	MS	F	P
۱	۵۱۱۴۰/۰۱۴	۱	۵۱۱۴۰/۰۱۴	۱۴۵/۲۲۸	۰/۰۰۰۱
	۱۳۶۹۸۰/۶۷۲	۳۸۹	۳۵۲/۱۳۵		
۲	۵۹۴۶۱/۰۳۴	۲	۲۹۷۳۰/۵۱۷	۸۹/۶۵۹	۰/۰۰۰۱
	۱۲۸۶۵۹/۶۵۲	۳۸۸	۳۳۱/۵۹۷		
۳	۶۶۲۷۳/۲۴۱	۳	۲۲۰۹۱/۰۸۰	۷۰/۱۶۴	۰/۰۰۰۱
	۱۲۱۸۴۷/۴۴۵	۳۸۷	۳۱۴/۸۵۱		
۱	بریدگی و طرد				
۲	بریدگی و طرد + پایبندی مذهبی				
۳	بریدگی و طرد + پایبندی مذهبی + دوسوگرایی مذهبی				

در جدول شماره «۳» ضریب تعیین و نسبت‌های تحلیل رگرسیون آمده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود حوزه بریدگی و طرد، پایبندی مذهبی و دوسوگرایی مذهبی با هم، توانایی تبیین $35/2\%$ از واریانس تغییرات تعارض زناشویی را به طور معنادار دارند. براساس نتایج مندرج در جدول، محدوده بریدگی و طرد، به تنهایی توانایی تبیین $31/6\%$ از واریانس تعارض زناشویی را دارد و با اضافه شدن مؤلفه دوسوگرایی مذهبی، این میزان به $35/2\%$ می‌رسد. با توجه به این نتایج به نظر می‌رسد که از میان این مؤلفه‌ها، بریدگی و طرد سهم بیشتری در پیش‌بینی تعارض زناشویی دارد.

ضرایب رگرسیون متغیرهای پیش‌بین نیز نشان می‌دهد که در مدل اول، محدوده بریدگی و طرد ($\beta = 0/521$) با توجه به آماره t می‌تواند تغییرات مربوط به تعارض زناشویی را با اطمینان 99% درصد پیش‌بینی کند. همچنین در مدل دوم با اضافه شدن مؤلفه پایبندی مذهبی با توجه به آماره t دو متغیر محدوده بریدگی و طرد ($\beta = 0/463$) و پایبندی مذهبی ($0/638$ -

$\beta =$ با هم می‌توانند تغییرات مربوط به تعارض زناشویی را با اطمینان ۹۹٪ پیش‌بینی کنند. در مدل سوم با اضافه شدن مؤلفه دوسوگرایی مذهبی با توجه به آماره t سه متغیر محدوده بریدگی و طرد ($\beta = ۰/۴۶۱$)، پایبندی مذهبی ($\beta = -۰/۶۱۳$) و دوسوگرایی مذهبی ($\beta = ۰/۵۳۱$) با هم می‌توانند تغییرات مربوط به تعارض زناشویی را با اطمینان ۹۹٪ پیش‌بینی کنند.

جدول شماره ۳: ضریب تعیین و ضرایب رگرسیون مربوط به پیش‌بینی تعارض زناشویی از روی روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و پایبندی مذهبی

تغییرات														SE	۲R	R	P	t	β	B	مدل
P	df۲	df۱	F	RSC۱۲																	
۰/۰۰۰۱	۳۸۹	۱	۱۴۵/۲۲۸	۰/۲۷۲	۱۸/۷۶۵۲۷	۰/۲۷۲	۰/۵۲۱	۰/۰۰۰۱	۱۲/۰۵۱	۰/۵۲۱	۰/۶۶۲	بریدگی و طرد	۱								
۰/۰۰۰۱	۳۸۸	۱	۲۵/۰۹۴	۰/۰۴۴	۱۸/۲۰۹۸۱	۰/۳۱۶	۰/۵۶۲	۰/۰۰۰۱	۱۰/۶۲۳	۰/۴۶۳	۰/۵۸۸	بریدگی و طرد	۲								
								۰/۰۰۰۱	-۵/۰۰۹	-۰/۲۱۸	-۰/۶۳۸	پایبندی مذهبی									
۰/۰۰۰۱	۳۸۷	۱	۲۱/۶۳۶	۰/۰۳۶	۱۷/۷۴۴۰۵	۰/۳۵۲	۰/۵۹۴	۰/۰۰۰۱	۷/۶۲۴	۰/۳۶۳	۰/۴۶۱	بریدگی و طرد	۳								
								۰/۰۰۰۱	-۴/۹۳۲	-۰/۲۱۰	-۰/۶۱۳	پایبندی مذهبی									
								۰/۰۰۰۱	۴/۶۵۱	۰/۲۱۶	۰/۵۳۱	دوسوگرایی مذهبی									

۴. بحث و نتیجه‌گیری

براساس نتایج حاصل، میان روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه، پایبندی مذهبی زوجین و تعارض زناشویی رابطه معناداری وجود دارد ($P < ۰/۰۱$)؛ بدین معنا که میان نمره کل روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه، حوزه‌های روان‌بنه‌ای و زیرمقیاس‌های دوسوگرایی و ناپایبندی مذهبی با نمره کل تعارض زناشویی، رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد. همچنین نمره کل و زیرمقیاس پایبندی مذهبی نیز با نمره کل تعارض زناشویی و زیرمقیاس‌های آن، دارای همبستگی معنادار و معکوس است. از میان حوزه‌های روان‌بنه‌ای و زیرمقیاس‌های پایبندی مذهبی، حوزه بریدگی و طرد و زیرمقیاس‌های دوسوگرایی و پایبندی مذهبی، توانایی پیش‌بینی و تبیین ۳۵/۲٪ از واریانس تغییرات تعارض زناشویی را دارند. بنابراین فرضیه پژوهش تأیید می‌شود. یافته این پژوهش در مورد رابطه نمره کل روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و حوزه‌های روان‌بنه‌ای

با نمره کل تعارض زناشویی، با نتایج مطالعات یانگ و گلووهوسکی (۱۹۹۷)، یوسفی و دیگران (۱۳۸۹)، کرافورد و رایت (۲۰۰۷)، مسمن مور و کوتز (۲۰۰۷)، یوسفی و دیگران (۱۳۹۰)، ذوالفقاری و دیگران (۱۳۸۷)، پانس و دیگران (۲۰۰۴)، خسروی و دیگران (۱۳۸۶)، گافی (۲۰۰۹) و مختاری و دیگران (۲۰۱۲) مطابقت دارد.

در مورد تبیین این یافته می‌توان به نقش برخی متغیرهای واسطه‌ای مانند اضطراب (لاملی^۱، و هارکنس^۲، ۲۰۰۷)، افسردگی (هالورسن^۳، و دیگران، ۲۰۰۹)، خودشیفتگی (تورس^۴، ۲۰۰۲)، احساس بی‌لذتی (سسرو^۵، و دیگران، ۲۰۰۴)، خشم (کالویت^۶، و دیگران، ۲۰۰۵)، سلامت روانی (شهامت، ۱۳۸۹)، رابطه با فرزندان (تنر^۷، رز، و کوپر، ۲۰۰۵)، رضایت از زندگی (یوسف‌نژاد شیروانی^۸، و پیوسته‌گر، ۱۳۹۰)، احساس امنیت، اعتماد، حرمت خود و کنترل (پانس و دیگران، ۲۰۰۴) اشاره کرد.

همچنین هنگامی که روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه فعال می‌شوند، سطوحی از هیجان منتشرشده و مستقیم یا غیرمستقیم، منجر به اشکال مختلفی از آشفتگی‌ها نظیر افسردگی، اضطراب و تعارض‌های بین فردی می‌شوند (یوسف‌نژاد^۸، و پیوسته‌گر، ۱۳۹۰). آنها به دلیل ارتباط و تأثیری که بر سبک دلبستگی، اختلال‌های شخصیت و اختلال‌های خلق می‌گذارند (یانگ، ۱۹۹۰)، ممکن است منجر به تعارض‌های زناشویی گردند.

به عقیده کاستیل^۹ و همکاران (۲۰۰۷)، همسرانی که روان‌بنه‌هایشان در حوزه اول (بریدگی و طرد) قرار دارد، نمی‌توانند دلبستگی‌های ایمن و رضایت‌بخشی با دیگران (از جمله همسرشان) برقرار کنند. چنین همسرانی معتقدند که نیاز آنها به ثبات، امنیت، محبت، عشق و تعلق خاطر در زندگی مشترک برآورده نخواهد شد و حتی گاه با استفاده ناهوشیار، از سبک مقابله‌ای ناسازگار تسلیم، اقدام به ازدواج می‌کنند و مسیر رابطه را به شکلی پیش می‌برند که این اعتقاد مورد تأیید قرار بگیرد. این همسران انتظار دارند که نیازهای آنان

1 . Lumley, M.N

2 . Harkness, K

3 . Halvorsen, M

4 . Torres, C

5 . Cecero, J

6 . Calvete, E.

7 . Turner, H.M

8 . Castille, K

به مهرورزی، همدلی و در میان گذاشتن احساس‌ها به شیوه‌ای قابل پیش‌بینی برآورده نشود (دائمی و جان‌بزرگی، ۱۳۹۰). آنها تمایل دارند به گونه‌ای نسنجیده و شتاب‌زده از یک رابطه خودآسیب‌رسان به رابطه‌ای دیگر پناه ببرند و یا در سبک مقابله‌ای ناسازگار اجتناب، از برقراری روابط بین‌فردی نزدیک، دوری کنند (یانگ، و دیگران، ۲۰۰۳). البته یانگ و گلوهوسکی (۱۹۹۷) دریافتند که در روابط کنونی همسران هم روان‌بنه‌هایی شکل می‌گیرند. چنانکه در روابط زناشویی آنها، نیازهای روان‌بنه‌های اولیه برآورده نشود و یا روان‌بنه‌های اولیه با روان‌بنه‌های کنونی ناهماهنگ باشد، موجب تعارض میان زوجین می‌شود.

یافته دیگر این فرضیه، درباره توان پیش‌بینی تعارض زناشویی با روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه، ناهمسو با یافته یوسفی و دیگران (۱۳۸۹) است. در تبیین یافته‌های این بخش، می‌توان گفت افرادی که روان‌بنه‌هایشان در حوزه بریدگی و طرد قرار می‌گیرد، اغلب بیشترین آسیب را می‌بینند (حقیقت‌منش، و دیگران، ۱۳۸۹)؛ زیرا بسیاری از آنها تجارب ناکارآمد رشدی داشته‌اند (بوگارتس^۱، وائل^۲، و دیکلرک^۳، ۲۰۰۵). از این رو، در بسیاری از مشکلات فردی و بین‌فردی (مانند حیطه زناشویی)، روان‌بنه‌های این حوزه، تأثیری اولیه و زیربنایی دارند.

یافته همسو یا ناهمسویی در زمینه توان پیش‌بینی تعارض زناشویی با پایبندی مذهبی و دوسوگرایی به دست نیامد. در تبیین این یافته می‌توان گفت دوسوگرایی، به این دلیل دارای قدرت پیش‌بینی قوی‌تری است که دوسوگرا همواره نگران و در حالت تردید مذهبی به سر می‌برد، بین کردار و گفتارش ناهماهنگی وجود دارد، در برابر سختی‌ها کم‌تحمل است، احساس خوبی نسبت به خود و رابطه خود با خدا ندارد، از اعمال مذهبی خود ناراضی است، فقط در سختی‌ها به خدا پناه می‌برد، میزان ناهوشیاری یا غفلت او زیاد و در زندگی دارای اشتباه‌های تکراری است (جان‌بزرگی، ۱۳۸۸). چنین فردی دچار نقص در شکل‌گیری هویت مذهبی و تمایز نیافتگی دینی است. او از «من» نیرومندی برخوردار نیست و برای کسب رضایت دیگران یا تجربه لذت شخصی بیشتر، حاضر است رفتار و عقاید خود را تغییر دهد. او تعریف مشخصی از خود، عقاید و حتی احساس‌هایش ندارد و نمی‌تواند مسیر خویش را در

1 . Bogaerts, S

2 . Vanheule, S

3 . Declercq, F

زندگی انتخاب کند. تنش‌های عاطفی شدید در او منجر به بروز رفتارهای غیرارادی و گرفتن تصمیم‌های نافرجام می‌شود، کنترل خود را از دست می‌دهد و بدون در نظر گرفتن عقل و منطق تصمیم‌گیری می‌کند. چنین فردی اضطراب مزمن^۱ بالایی را تجربه می‌کند و مستعد بروز انواع بیماری‌ها و مشکلات بین فردی است. درحالی‌که در پابندی (که فرد بدون تردید، رفتار خود را بر اساس معیارهای مذهبی تنظیم می‌کند) و ناپابندی مذهبی (که فاصله فرد از معیارهای تعیین شده کاملاً واضح است) پایگاه «من» از نیرومندی بیشتری برخوردار است و هویت و وحدت یافتگی بیشتری ایجاد می‌کند. بدین ترتیب، رفتار و هیجان فرد از قابلیت پیش‌بینی بیشتری برخوردار است.

نتایج، گویای ضرورت توجه والدین به شیوه‌های تربیتی است تا از ایجاد روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه (به ویژه روان‌بنه بریدگی و طرد که پیش‌بین تعارضات زناشویی است) در فرزندان پیشگیری شود. فراهم آوردن پابندی درون‌سو به مذهب نیز از جمله بایسته‌های والدگری برای مصون‌سازی فرزندان از تعارض‌های زندگی مشترک آینده آنها است. همچنین خانواده‌درمانگران و مشاوران حوزه ازدواج و خانواده می‌توانند از یافته‌های این پژوهش در مسیرایمن‌سازی انتخاب همسر و درمان مشکلات خانوادگی بهره بگیرند.

۵. محدودیت‌های پژوهش

پژوهش حاضر از نوع همبستگی است که در زمینه روابط علی دارای محدودیت‌هایی است؛ هرچند این روش به همراه تحلیل رگرسیون، برای کشف و پیش‌بینی روابط بین دو متغیر روش مناسبی به نظر می‌رسد. همچنین این پژوهش در جامعه زنان استان سمنان اجرا شد. از این رو، در تعمیم‌دهی نتایج آن به جغرافیا و قومیت‌های متفاوت، باید جانب احتیاط را رعایت کرد.

فهرست منابع

۱. احمدی، خدابخش، نوایی نژاد، شکوه، و اعتمادی، احمد (۱۳۸۵). مقایسه اثربخشی دو روش مداخله‌ای تغییر شیوه زندگی و حل مشکل خانوادگی و کاهش ناسازگاری زناشویی. *نشریه تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۱۷ (۵)، ۳۷-۲۷.
۲. آهی، قاسم، محمدی، فری، محمدعلی، و بشارت، محمدعلی (۱۳۸۶). اعتباریابی مقیاس طرح‌واره سازش نایافته. *نشریه روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران*، ۳ (۳۶)، ۲۰-۵.
۳. بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۸۴). *روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی*. تهران: نشر دوران.
۴. ثنائی، باقر، علاءقند، سهیلا، فلاحتی، شهره، و هومن، عباس (۱۳۸۷). *مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج*. تهران: بعثت.
۵. جان‌بزرگی، مسعود (۱۳۸۸). ساخت و اعتباریابی آزمون پایبندی مذهبی بر اساس گزاره‌های قرآن و نهج‌البلاغه. *نشریه مطالعات اسلام و روان‌شناسی*، ۵ (۳)، ۷۹-۱۰۶.
۶. حقیقت‌منش، الهه، آقامحمدیان شعرباف، حمیدرضا، قنبری هاشم‌آبادی، بهرام‌علی، و مهram، بهروز (۱۳۸۹). روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و ابعاد روان‌بنه تجاوزگران جنسی. *نشریه روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۲ (۱۶)، ۱۴۵-۱۵۳.
۷. خسروی، زهره، سیف، سوسن، و عالی، شهریانو (۱۳۸۶). بررسی رابطه بین نوع فرآیند طرح‌واره‌ای و نگرش به ازدواج. *نشریه پژوهش در سلامت روان شناختی*، ۴ (۱)، ۴۰-۳۱.
۸. دائمی، فاطمه، و جان‌بزرگی، مسعود (۱۳۹۰). تأثیر سبک والدینی و روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه مادران بر حرمت خود کودکان. *نشریه علوم رفتاری*، ۲ (۵)، ۱۶۵-۱۷۲.
۹. ذوالفقاری، مریم، فاتحی‌آده، مریم، و عابدی، محمدرضا (۱۳۸۷). تعیین رابطه بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با ابعاد صمیمیت زناشویی زوجین. *نشریه خانواده پژوهی*، ۳ (۴)، ۲۴۷-۲۶۱.
۱۰. روحانی، عباس، و معنوی‌پور، داود (۱۳۸۷). رابطه عمل به باورهای دینی با شادکامی و رضایت زناشویی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه. *نشریه دانش و پژوهش در روان‌شناسی*، ۳۵ و ۳۶ (۱۰)، ۱۸۹-۲۰۶.
۱۱. سپهریان آذر، فیروزه، و قلاوندی، حسن (۱۳۹۰). تأثیر آموزش تیپ‌های شخصیت‌انیه‌گرم بر کاهش تعارضات زناشویی. *نشریه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۲ (۱)، ۱۶۱-۱۷۰.
۱۲. سعیدی، لیلا، بهرامی، فاطمه، و اعتمادی، عذرا (۱۳۸۵). بررسی اثربخشی زوج‌درمانی کوتاه مدت راه‌حل‌محور بر کاهش تعارضات زوجین شهرستان خمینی شهر اصفهان. *نشریه تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۲۰ (۵)، ۳۹-۵۲.
۱۳. شهامت، فاطمه (۱۳۸۹). پیش‌بینی نشانه‌های سلامت عمومی بر اساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه. *نشریه روان‌شناسی (دانشگاه تبریز)*، ۲۰ (۵)، ۱۰۳-۱۲۴.
۱۴. عبدالله‌پور، نازی، مقیمی آذری، محمدباقر، قلی‌زاده، حسین، سیدمهدوی اقدم، میرواح الله، و علی اشرفی‌زکی، زینب (۱۳۸۸). رابطه بین دینداری با کارکرد خانواده در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تبریز. *نشریه علوم اجتماعی*، ۷ (۳)، ۱۵۷-۱۷۶.
۱۵. عسگری، پرویز، خلیقی سیگاردی، عنایت، حیدری، علیرضا، یوسفیان، فرزانه، و مرعشیان، فاطمه (۱۳۸۸). تأثیر آموزش شیوه‌های تربیتی سیره عملی پیامبر اکرم (ص) بر تفکر دینداری، اعتقادات و باورهای مذهبی و سلامت روان دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه شهر اهواز. *نشریه دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۴۰ (۱۱)، ۱۳-۲۵.
۱۶. غرابی، بنفشه، احمدوند، افشین، اکبری دهقی، اشرف، و زنونزبان، سعیده (۱۳۸۷). بررسی ارتباط سلامت روان با مذهب درونی و بیرونی در شهر کاشان. *نشریه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی (دانشگاه تبریز)*، ۱۰ (۳)، ۵۹-۸۳.
۱۷. فرح‌بخش، کیومرث، شفیع‌آبادی، عبدالله، احمدی، احمد، و دلاور، علی (۱۳۸۵). مقایسه میزان اثربخشی مشاوره زناشویی به شیوه شناختی الیس، واقعیت درمانی گلاسرو اختلاطی از آن دو در کاهش تعارض‌های زناشویی. *نشریه تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۱۸ (۵)، ۳۳-۵۸.
۱۸. قمری، محمد (۱۳۸۸). بررسی اثربخشی مشاوره راه‌حل‌محور در کاهش ابعاد مختلف تعارض زناشویی زوج‌های هر دو شاغل. *نشریه خانواده پژوهی*، ۱۹ (۵)، ۳۴۷-۳۵۹.
۱۹. لطف‌آبادی، حسین (۱۳۸۴). جستجوی مبانی نظری سنجش ویژگی‌های معنوی درمان‌جویان در تعامل با درمانگران. *گزیده مقالات همایش مبانی نظری و روان‌سنجی مقیاس‌های دینی*، ۱۳۸-۱۵۰.
۲۰. مرکز آمار ایران (۱۳۹۱). *گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰*. تهران: نشر مرکز آمار ایران.
۲۱. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۸۰). *پرسش‌ها و پاسخ‌ها*. قم: مؤسسه آموزشی-پژوهشی امام خمینی.
۲۲. منجری، فرزانه، شفیع‌آبادی، عبدالله، و سودانی، منصور (۱۳۹۱). بررسی اثر ارتباط اسلامی و نگرش‌های مذهبی بر بهبود رضایت زناشویی. *نشریه تحقیقات علوم رفتاری*، ۱ (۱۰)، ۳۰-۳۷.

۲۳. یانگ، جفری،، کلسکو، ژانت،، و ویشار، مارجوری (۱۳۹۱). طرح‌واره درمانی (راهنمای کاربردی برای متخصصین بالینی). مترجم: زهرا اندوز، حمیدپور. تهران: ارجمند.
۲۴. یوسف‌نژاد شیروانی، مائده،، و پیوسته‌گر، مهرانگیز (۱۳۹۰). رابطه رضایت از زندگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در دانشجویان. نشریه دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، ۲(۱۲)، ۵۵-۶۵.
۲۵. یوسفی، رحیم،، عابدین، علیرضا،، فتح‌آبادی، جلیل،، و تیرگری، عبدالحکیم (۱۳۹۰). مقایسه اثربخشی آموزش گروهی روان‌بنده محور و سبک زندگی محور در ارتقای سطح بینش شناختی زوجین دارای نارضایتی زناشویی. نشریه مشاوره و روان‌درمانی خانواده، ۲(۱)، ۱۳۹-۱۶۰.
۲۶. یوسفی، ناصر،، اعتمادی، عذرا،، احمدی، سیداحمد،، فاتحی‌زاده، مریم‌السادات،، و بهرامی، فاطمه (۱۳۸۹). مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در همسران مطلقه و عادی به عنوان پیش‌بینی‌کننده طلاق. نشریه روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۶۰(۱۶)، ۲۱-۳۳.
27. Bogaerts, S., Vanheule, S., & Declercq, F. (2005). Recalled parental bonding, adult attachment style, and personality disorders in child molesters: A comparative study. *Journal of Forensic Psychiatry and Psychology*, 16: 445-458.
28. Booth, A., Johnson, D.R., Branaman, A., & Sica, A. (1995). Belief and behavior: Does religion matter in today's marriage?. *Journal of Marriage and the Family*, 57: 661-671.
29. Bradbury, T., Fincham, F., & Beach, S. (2008) Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of Marriage and Family*, 62: 964-980.
30. Butler, M.H., Stout, J.A., & Gardner, B.C. (2002). Prayer as a conflict resolution ritual: Clinical implications of religious couples' report of relationship softening, healing perspective, and change responsibility. *American Journal of Family Therapy*, 30: 19-37.
31. Call, V.R., & Heaton, T.B. (1997). Religious influence on marital stability. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 36(3), 382-392.
32. Calvete, E., Estevez, A., Lopez de Arroyabe, E. & Ruiz, P. (2005). The Schema Questionnaire-Short Form: Structure and Relationship with Automatic Thoughts and Symptoms of Affective Disorders. *European Journal of Psychological Assessment*, 21 (2), 90-99.
33. Castille, K., Prout, M., Marczyk, G., Shmidheiser, M., Yoder, S., & Howlett, B. (2007). The early maladaptive schemas of self-mutilators: implications for therapy. *Journal of Cognitive Psychotherapy: An International Quarterly*, 21 (1) , 58-71.
34. Cecero, J., Marmon, T., Beitel, M., Hutz, A., & Jones, C. (2004). Images of Mother, Self, and God as Predictors of Dysphoria in Non-clinical Samples. *Journal of Personality and Individual Differences*, 36: 1669-1680
35. Crawford, E., & Wright, M.O. (2007). The impact of childhood psychological maltreatment on interpersonal schemas and subsequent experiences of relationship aggression. *Journal of Emotional Abuse*, 7: 93-116.
36. Daaleman, T.P., & VandeCreek, L. (2000). Placing religion and spirituality in end-of-life care. *Journal of the American Medical Association*, 2514-2517 :284.
37. Dulong, J. (2007). How Can I Keep From Suffocating in A Relationship?. *Psychology Today*, 40(1), 46-47.
38. Gaffey, K.J. (2009). *The Role of Emotion Regulation and Early Maladaptive Schemas in the Long-Term Impact of Child Maltreatment on Intimate Relationships*. Doctor of Philosophy, Miami University.
39. Halvorsen, M., Wang, C.E., Eisemann, M., & Waterloo, K. (2009). Dysfunctional Attitudes and Early Maladaptive Schemas as Predictors of Depression: A -9Year Follow-Up Study. *Journal of Cognitive Therapy Research*, 34: 358-379.
40. Haseley, J.L. (2006). *Marital Satisfaction among Newly Married Couples: Association with Religiosity and Romantic Attachment Style*. Dissertation Prepared for the Degree of doctot of

philosophy, University of north Texas.

41. Hunt, R.A. & King, M.B. (1978). Religiosity and marriage. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 17: 399-406.
42. Kiecolt-Glaser, J.K., Malarkey, W.B., Chee, M., Newton, T., Cacioppo, J.T., Mao, H.Y., & Glaser, R. (1993). Negative behavior during marital conflict is associated with immunological down-regulation. *Psychosomatic medicine*, 55(5) 395-409.
43. Lumley, M.N., & Harkness, K. (2007). Specificity in the Relations among Childhood Adversity, Early Maladaptive Schema and Symptom Profile in Adolescent Depression. *Journal of Cognitive Therapy Research*, 31: 637-657.
44. Mahoney, A., Pargament, K.I., Jewell, T., Swank, A.B., Scott, E., Emery, E., & Rye, M. (1999). Marriage and the spiritual realm: The role of proximal and distal religious constructs in marital functioning. *Journal of Family Psychology*, 13: 321-382.
45. Messman-Moore, T.L., & Coates, A.A. (2007). The impact of childhood psychological abuse on adult interpersonal conflict: The role of early maladaptive schemas and patterns of interpersonal behavior. *Journal of Emotional Abuse*, 7: 75-92.
46. Miller, G.E., & Thomas, B.N. (1995). Refining the association between attribution and behavior in marital interaction. *Journal of Family Psychology*, 9: 196-208.
47. Mokhtari, S., Bahrami, F., Padash, Z., Hosseinian, S., & Soltanizadeh, M. (2012). The effect of schema therapy on marital satisfaction of couples with obsessive-compulsive personality disorder (OCPD). *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 3(12), 207-225.
48. Orathinkal, J., & Vansteewegen, A. (2006). Religiosity and marital satisfaction. *Contemporary Family Therapy*, 28: 497-504.
49. Park, C.L. (2012). *Religious and Spiritual Aspects of Meaning in the Context of Work Life*. *Ads in "Psychology of Religion and Workplace Spirituality"*. Hill: IAP publisher.
50. Ponce, A.N., Williams, M.K., & Allen, G.J. (2004). Experience of maltreatment as a child and acceptance of violence in adult intimate relationships: mediating effects of distortions in cognitive schemas. *Journal of Violence and Victims*, 19: 97-108.
51. Racine, C. (2005). *Does religious coping moderate the relationship between early maladaptive schemas and negative trait affect, college adjustment, and alcohol use?*. Unpublished Doctoral Dissertation, New York University.
52. Robinson, L.C., (1994). Religious orientation in enduring marriages: An exploratory study. *Review of Religious Research*, 35(3), 207-218.
53. Snow, T.S. & Compton, W.C. (1996). Marital satisfaction and communication in fundamentalist Protestant marriages. *Journal of Psychology Reports*, 78: 979-985.
54. Stallard P. (2007). Early maladaptive schemas in children: Stability and differences between a community and a clinic referred sample. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 14: 10-18.
55. Steuber, K.R. (2005). *Adult attachment, conflict style, and relationship satisfaction: A comprehensive model*. Unpublished Doctoral dissertation, New York University.
56. Stiles, O.E. (2004). *Early maladaptive schemas and intimacy in young adult's romantic relationships*. Unpublished doctoral dissertation, Alliant International University. San Francisco [On-Line]. Available: [www. Proquest.com](http://www.Proquest.com)
57. Sullivan, K.T. (2001). Understanding the Relationship Between Religiosity and Marriage: An Investigation of the Immediate and Longitudinal Effects of Religiosity on Newlywed Couples. *Journal of Family Psychology*, 15: 610-626.
58. Torres, C. (2002). *Early Maladaptive Schemas and Cognitive Distortions in Psychopathy and Narcissism*. Doctoral Thesis, The Australian National University.

59. Turner, H.M., Rose, K.S., & Cooper, M.J. (2005). Parental Bonding and Disorder Symptoms in Adolescents: The Meditating Role of Core Beliefs. *Journal of Eating Behaviors*, 6: 113-118.
60. Verhagen, P., Van, P.H.M., López-Ibor, J.J., Cox, J., & Moussaoui, D. (2010). *Religion and Psychiatry- Beyond Boundaries*. Wiley press.
61. Waller, G., Meyer, C., & Ohanian, V. (2001). Psychometric Properties of the Long and Short Versions of the Young Schema Questionnaire: Core Beliefs among Bulimic and Comparison Women. *Journal of Cognitive Therapy and Research*, 25(2),137-147.
62. Wells, N.D. (2007). *The effects of early maladaptive schemas and religiosity on adjustment and mood among African American college students*. Doctoral Dissertation, Fordham University.
63. Young, J.E. (1990). *Cognitive therapy for personality disorders- A schema focused approach*. Sarasota: Professional Resource Press.
64. Young, J.E. (1998). *Young Schema Questionnaire. Short form* (1st Ed.). New York: Cognitive Therapy Center.
65. Young, J.E., & Gluhoski, V.L. (1997). *A schema-focused perspective on satisfaction in close relationships*. In R.J. Sternberg and M. Hojjat (Eds.). New York: Guilford.
66. Young, M.E., & Long, L.L. (1998). *Counseling and therapy for couples*. Pacific Grove: Brooks/ Cole Publishing